

HOMILIE VIERDE ZON DAG DOOR HET JAAR ZA 27 / ZO 28 JAN 2018

Elk volk heeft zijn grootheden. Het zijn de grote namen uit de geschiedenis van dat volk. Dat zijn niet zomaar idolen, want idolen hebben met mode en trends te maken. Maar het gaat hier om de grote mensen uit de geschiedenis van een volk. In het joodse volk waren dat de profeten.

De grote profeet voor het joodse volk was Mozes. Zijn naam werd steeds met ere vermeld om vele redenen. Aan hem was God verschenen in het Brandende Braambos. Hij had het opgenomen tegen de farao en hij had zijn volksgenoten in de Paasnacht weggeleid door de Rode Zee, weg uit de slavernij, op weg naar de vrijheid, op weg, door de woestijn, naar het beloofde land. Hij was niet alleen de politieke leider, maar ook de geestelijke leider, die namens God de Tien Geboden bij het volk bekend maakte op de berg Sinaï.

Profeten zijn niet de mensen die we dagelijks tegen komen. Profeten lijken misschien van een andere wereld en dat zijn ze in zekere zin ook. Ze leren ons met andere ogen naar de werkelijkheid te zien. Met Gods ogen. Ze spreken ook Gods woorden. Ze spreken namens God. Ze laten zich daarom niet meenemen van hype naar hype. Ze zijn niet onder de indruk van de waan van de dag. Ze herhalen niet wat 'men' vindt of wat 'men' zegt. Ze kunnen ons daarom soms tegen de haren instrijken. Ze bezitten een onafhankelijkheid en durven de publieke meningen te weerstaan. Maar hun woorden klinken vaak ook als een nieuw geluid. Het zijn geen oppervlakkige theorieën, maar ze brengen het leven zelf ter sprake. Kenmerkend voor een profeet is altijd dat hij zelf ook doet wat hij zegt. Hij is streng voor zichzelf en ook voor anderen.

"Ik zal een profeet doen opstaan. Ik zal hem mijn woorden in de mond leggen, en hij zal alles zeggen wat Ik hem opdraag." In de eerste lezing zegt God de Heer dat tot Mozes. Mozes is oud en wie zal hem opvolgen? Maar in Jezus van Nazareth zien we, wie die ware profeet is. In Kafarnaüm treedt Hij in de synagoge voor het eerst op als profeet, en de mensen zijn buiten zichzelf van verbazing, want 'Hij onderrichtte hen niet zoals de Schriftgeleerden met hun bekende opvattingen van altijd hetzelfde, maar Jezus laat een nieuw geluid horen en het raakt de mensen tot in hun hart. Hij spreekt "als iemand die gezag bezit,' zo wordt er benadrukt.

De joden hadden vele rabbi's horen preken. Dan kregen ze meestal alleen de wetsregels voorgehouden. Uit de hoogte werd hen de les gelezen. Zware lasten werden op hun schouders gelegd, maar niemand die een vinger uitstak om die lasten te dragen. Maar toen Jezus van Nazareth het woord nam in de synagoge van Kafarnaüm, was het anders. Al na de eerste zinnen veerde iedereen op: "Zou dat de profeet zijn, over wie Mozes sprak?" Het was niet de welbespraaktheid en overtuigingskracht, die hen bij Jezus opviel. Welbespraakt en overtuigend waren de meeste Schriftgeleerden en de Farizeeën zeer zeker ook. Maar nu is het anders dan anders. Deze Jezus voelt met ons mee. Het is bovendien alsof er een nieuwe boodschap klinkt, fris, niet afgesleten. Opeens horen zij de oorspronkelijke betekenis van Gods woord en geen afgesleten woorden. Deze Jezus heeft hen iets te zeggen. Bovendien spreekt Jezus vanuit zijn hart en weet hij het hart van de mensen te bereiken. Jezus maakt duidelijk, dat het om de God van liefde gaat, die tot ons spreekt. Jezus wil, dat mensen allereerst mogen weten dat er een God is die onvoorwaardelijk van hen houdt. Ze horen dat zij in dat verlengde van Gods liefde ook mensen van liefde moeten zijn. Dat is een verademing om te horen, dat God oog heeft voor de mens in nood, die mens die dan wel vaak gevangen is in het kwaad, maar juist daarom door God bemind wordt, zoals een zorgenkind de bijzondere liefde van zijn ouders krijgt. Deze Jezus raakt de mensen en geboeid luisteren zij naar zijn woorden.

Maar waar de stem van God klinkt uit de mond van een profeet, daar ontstaat ook de weerstand.

Jezus wekt echter niet alleen instemming op, maar ook de woede van een man, die bezeten is door een onreine geest. Hij roept: 'Ik weet wel wie gij zijt: de Heilige van God.' Die bezetene voelt dus perfect aan dat Jezus het mens geworden beeld van God is.

Jezus' woord wekt instemming en weerstand. Want zijn oprechtheid prikt in ons vel. Zeker van hen die bezeten zijn. Misschien is die een trouwe bezoeker van de synagoge, maar die helemaal niet blij is met de nieuwe Boodschap van Jezus. Dus schreeuwt hij: "Luister niet naar die man." Maar Jezus laat zien dat hij helemaal niet bang hoeft te zijn. Integendeel, door zijn rustige goedheid slaagt Hij erin de man te verlossen van zijn boosheid, van zijn jaloezie, zijn kwaadaardigheid. Jezus geneest zodat deze bezetene een goed mens kan worden.

De mensen waren buiten zichzelf van verwondering toen zij het woord hoorden. Moge het ook ons gegeven zijn deze ervaring van de verwondering te beleven als een begin van ons geloof in Jezus, de Zoon van de levende God. Amen.